

הפטרת ויקרא שבת זכור

במפטיר של השבת קראנו: "זכור את אשר עשה לך עמלק" ובהפטרה הלקוחה מספר שמואל אנו קוראים: "כה אמר ה' צבאות **פקדתי** את אשר עשה עמלק לישראל". אנחנו מצווים על מחיית זכר עמלק ומנגד אנו מצווים לזכור את אבותינו ואמותינו שבזכותם אנחנו קיימים, ובזכות מפעלותיהם אנחנו זוכים לארץ ישראל הפורחת ועולה.

את ביקורינו ביישובים נתחיל בזיכרונות המביאים אותנו לשני יישובים שבשם משולב הזיכרון: **זכרון יעקב ומזכרת בתיה** המשותף לשניהם הוא ששניהם הוקמו והתפתחו בזכות תרומתו של הברון רוטשילד שיעקב ובתיה הם הוריו (את בתיה הזכרנו בהתייחס למושבה בת שלמה).

אני ממליץ לבקר בשני יישובים אלה בהם מוזיאונים ובתים שמורים מימי העליה הראשונה ואחריה. **בזכרון יעקב** השוכנת באזור הכרמל נוכל לבקר במוזיאון המנציח את פעילות המחתרת ניל"י שחבריה בקשו לסייע לצבא האנגלי שלחם לשחרור ארץ ישראל מידי התורכים במלחמת העולם הראשונה. ברחובה הראשי של זכרון יעקב נוכל להתרשם מהבתים השמורים מאותם ימים, בית הקברות בו טמונים רבים מהמפורסמים שחיו במושבה, וכמובן בית הכנסת במרכז המושבה. לבית כנסת זה הגיע הרב קוק במסע המושבות יחד עם רבנים בני היישוב הישן. הרבנים סייעו לבני זכרון לחזק את אורח החיים הדתי אותו הביאו מבתיהם בגולה.

בית הכנסת הגדול בזכרון יעקב

בית הכנסת במזכרת בתיה הוקם ע"י הברון רוטשילד

היישוב **מזכרת בתיה** שוכן דרומית לרחובות. היתה זו המושבה הראשונה אותה הקים הברון רוטשילד. המקום נקרא בתחילה עקרון, וזאת מכיוון שבסמוך לה היה הכפר עאקיר, ויש המזהים את האזור כמקומה של עקרון אחת מחמשת ערי הפלישתים. סיור באזור הוותיק של היישוב יוביל אותנו למפגש הרחובות רוטשילד ומוהליבר שם שוכן מוזיאון הרב שמואל מוהליבר. במוזיאון מיצג אור-קולי הסוקר ציוני דרך בתולדות חיבת ציון ובחייו של הרב מוהליבר, תוך שימת דגש על משנתו החינוכית והציונית. הרב מוהליבר היה האיש שחיבר את הברון רוטשילד למתן תרומות לטובת בניין ארץ ישראל,

ומזכרת בתיה היתה המושבה הראשונה שנבנתה בזכות תרומתו. הרב מוהליבר נפטר ונקבר בעירו ביאליסטוק. קברו נהרס בתקופת השואה. יוצאי קהילת ביאליסטוק ואנשי מזכרת בתיה דאגו להעלאת עצמותיו לקבורה במזכרת בתיה ולבנות אוהל הנצחה כפי שהיה בביאליסטוק.

הפטרנו הלקוחה מספר שמואל תוביל אותנו ליישוב הקרוי על שמו של הרב מוהליבר וזהו הקיבוץ **גן שמואל** שבשרון. לכבוד יום הולדת השבעים של הרב מוהליבר החליטו חובבי ציון מאודיסה לרכוש חלקת אדמה ולטעת פרדס רימונים שייקרא גן שמואל. לימים התיישבו במקום חברי החלוץ והשומר הצעיר מפולין ששמרו על השם, אף שלא הלכו לאור תורתו של הרב מוהליבר. אנחנו בשיאה של שנת השמיטה וראוי להזכיר את שמו של הרב מוהליבר כמי שתמך בהיתר המכירה כדי לסייע לחקלאים שומרי תורה ומצוות להמשיך ולטפל באדמותיהם.

בהפטרה אנו קוראים על מלחמתו של שאול בעמלק שהתרחשה כנראה באזור שבין הנגב למדבר סיני. לאחר הניצחון מכנס שאול את אנשיו ב**כרמל** (לא בהר הכרמל עליו שוחחנו בעבר) הנמצא בנחלתו של שבט יהודה. כרמל הוא מושג גיאוגרפי שמכיל פנים שונות ומוצאים כרמל גם בספר המדבר. דרומית לחברון נמצא את היישוב **כרמל** שקרוי על שם היישוב היהודי כרמל שמזוהה בכפר הערבי אל כרמיל הסמוך. האזור מוכר לנו מסיפור נדודיו של דוד ופגישתו עם אנשי נבל הכרמלי ועם אביגיל שלימים תינשא לו. בימים של שלום ניתן לבקר בכפר כרמיל ולצפות ברועי הצאן המתכנסים ליד הבריכה הגדולה להשקות את צאנם ולרחוץ אותם קודם שגוזזים את צמרם.

מכרמל עובר שאול ל**גלגל** ושם הוא פוגש את שמואל. הגלגל נמצאת בבקעת הירדן וזכורה לנו מספר יהושע כמקום בו מלו בני ישראל את עצמם. באזור נמצא היום את קיבוץ **גילגל** בסמוך לגילגל המקראית והנה לנו עוד שם שנגאל בימינו.

בסוף השבוע הבא עלינו לטובה תענית אסתר ולאחריה ימי הפורים. אני מבקש להתייחס להדסה היא אסתר ולארגון נשות הדסה שהוקם בפורים תרע"ב באמריקה. הנריטה סאלד שעל שמה הקיבוץ **כפר סאלד** שבעמק החולה חזרה מביקור בארץ ישראל כשהיא מזועזעת ממצב התברואה של ילדים ומבוגרים. הנריטה סאלד

יזמה את הקמת ארגון הנשים שמטרתו לגייס כספים לטובת יושבי ארץ ישראל. המייסדות בחרו בשם הדסה על שמה של אסתר המלכה שהביאה לתשועה אותה אנחנו חוגגים השבוע.

בית החולים הדסה שסיפורו מלווה את תקומת עם ישראל בארצו, היישוב **צור הדסה** שבהרי ירושלים, **מכללת הדסה** בירושלים והמוסד החינוכי **הדסים** שבשרון כולם הם ממפעלות הארגון שהנציח בשמו את גיבורת המגילה.